

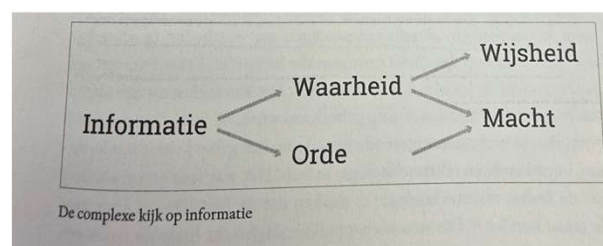
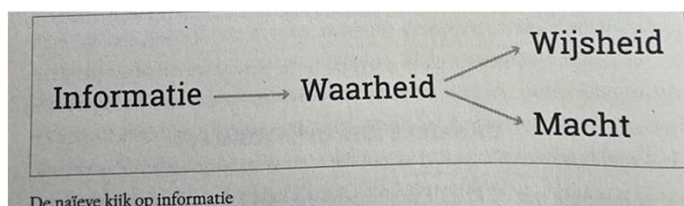
10

Nexus Mensen, Informatie, AI

Petra Bolhuis
Maieutiek.nl

1

De complexe kijk op informatie (blz 71)

2

Wie weet nog wat waar is?

- De snelheid en de veelheid van de informatie van AI is veranderd.
- Mensen van de 21ste eeuw maken mee dat alles wat men zeker dacht te weten in twijfel kan worden getrokken.
- In de 21ste eeuw raken mensen de gedeelde wereld kwijt. De gedeelde wereld is gebaseerd op een werkelijkheid waarover mensen zouden kunnen zeggen: 'zoals iedereen weet', maar dat meestal niet eens uitspreken, omdat niemand zich afvraagt waarom zij dát voor waar houden.

Wat AI kan: 1-Patroonherkenning

- Wat AI buitengewoon goed kan is patroonherkenning.
- Alles wat we doen laat sporen achter en is te volgen. Dit volgen kan tot in het lichaam plaatsvinden. Dit is fantastisch als je verkeerde mutaties wil voorkomen of uitschakelen, maar is gevaarlijk als je verkeerde gedachten of voortplantingspatronen in het vizier neemt.
- Bijna alle mensen leveren vrijwillig hun data in, omdat het korte termijn eigenbelang voordeel groot is. Chatgpt als psycholoog of een health-app als personal trainer werkt, maar denk ook aan je navigatie en je opzoekgedrag, de AI-koelkast .
- Mensen weten niet wat ze afstaan. Data verzamelaars zijn daar niet open over. Luistert Alexa, een virtuele assistent ontwikkeld door Amazon, altijd mee of niet? Dat weten de gebruikers niet. En het naïeve 'Ik heb niets te verbergen' geeft blijk van weinig inzicht in wat deze data aan informatie opleveren.

Een gevolg: Het post-privacy tijdperk

- Data verzameling is allang niet meer iets van dictatoriale landen. Wereldwijd neemt het aantal beveiligingscamera's toe. Deurbellen filmen je buurt. Het monitoren van je kinderen is al heel gewoon. Maar die informatie heb jij als gebruiker niet alleen, die staat in het centrale informatiesysteem waar je smartphone deel van uitmaakt. Gezichtsherkenning in stadions, OV en scholen wordt steeds normaler.
- Harari noemt het niet, maar nu al gaat deze informatieverzameling deel uitmaken van hoe wij ons veilig voelen. Consument én kiezer vragen om AI en toezicht. We lijken ons niet (meer) voor te kunnen of willen stellen hoe dit soort informatie misbruikt wordt door corrupte individuen, overheden en verkopers.
- Denk eens langer na over Alexa – die wellicht altijd aan staat- in Afghanistan, waar je als vrouw niet eens meer mag studeren of zingen! Iran 14 juni 2023: Er werden bijna een miljoen waarschuwingsappjes naar vrouwen gestuurd die ongesluierd in hun auto waren betrapt (288).
- Er is al veel stalkerware op de markt en de helft van de gebruikers in de VS zijn mannen die ook plegers van huiselijk geweld zijn (290). Harari waarschuwt dat we de mildere varianten niet moeten onderschatten. Denk aan de dictatuur van de like en de macht van influencers.

Wat AI kan: 2-supersnel informatie vergaren en verbinden

- Mensen gaan verbindingen aan met en via computers en de computer beheerst de communicatie (Facebook en Tiktok).
- Computers gaan zelfstandig, zonder mensen, met elkaar communiceren (valutahandel). Dead internet heet dat.
- De snelheid waarin deze laatste stappen van de ontwikkeling zijn gegaan waren al snel door menselijke communicatie, maar nu kan het nog veel sneller omdat de mens als traagste factor er tussenuit gehaald kan worden.
- De snelheid is ook af te lezen aan de terminologische verwarring en het energieverbruik. Harari noemt AI 'Alien- i.p.v. artificiële Intelligentie' (259).

Een gevolg: kennis centralisatie

- Harari legt uit dat hij het heeft over het AI netwerk omdat hij het tegenover het menselijke netwerk zet. De vraag is wie er in het centrale punt (nexus) zit. Er zijn twee gevaren:
 1. Er zit niemand en dus gaat het netwerk een eigen en ongecontroleerd bestaan leiden. Waarbij het niet per se gericht is op menselijke welbevinden of overleven. Dit lijkt Harari's angst.
 2. Er zijn mensen met macht en die beheersen het netwerk beter dan de andere deelnemers en de controleurs. Die weten dat veelal niet en als ze het wel weten hebben ze geen macht om het te veranderen. Informatieasymmetrie noemt Audrey Tang dat (266-267). Dit is mijn angst.

Een gevolg: Onvoldoende correctie op de informatie

Een knooppunt met één boek, werkte sterker verbindend dan polytheïsme. Stalin kon grote veranderingen doorvoeren omdat hij alle informatie had én miljoenen kon micro managen. Met AI komen er zelfstandige entiteiten bij in en naast bestaande informatienetwerken. Dat zal grote invloed hebben op legers, politiek en op economische en sociale structuren.

AI is als elke technologie. Het levert informatie maar de prioriteit ligt niet bij waarheid. Harari zegt dat mensen behalve in macht, ook geïnteresseerd zijn in waarheid. Democratische netwerken maken meer kans dan autocratische netwerken om desinformatie en onwaarheid te kritiseren.

Een gevolg: AI stimuleert nieuw onderzoek

- AI kan zo snel nieuwe test uitvoeren dat de traagheid nu vooral ontstaat door wet- en regelgeving. Borstkanker opsporen met AI gebeurt al in Duitsland maar duurt in Nederland nog minstens 3 jaar wegens aanbestedingsregels (bron NOS).
- AI werkt dag en nacht door en is onvermoeibaar. Alle nieuwe stappen kunnen in één keer bij alles systemen worden doorgevoerd. Updates in plaats van studiedagen en geen enkele weerstand tegen veranderingen.
- AI zelf corrigeert fouten en stelt bij, zonder de menselijke neiging van hardnekkigheid.

Een gevolg: snelheid en overbodigheid van menselijk werk

Die snelheid lijkt voordelig, maar maakt het ook bijna onmogelijk om er tegen te zijn of het te controleren. Je kunt als mens de implicaties niet overzien en de mensen zullen zelf vragen om het opheffen van barrières die nieuwe mogelijkheden tegenhouden.

Niemand kan meer narekenen wat de computers uitgerekend hebben omdat die met veel meer data tegelijkertijd kunnen werken dan het menselijk brein.

Morele oordelen vragen nadenken, maar als iets er eenmaal is bouwt AI op dat moment voort. Het is een lus; AI gebruikt zijn eigen data voor het vervolg, ook als die niet kloppen.

Mensen raken hun positie kwijt aan AI en wat gaan mensen dan doen met hun tijd, energie en ideeën? Tot nu toe dachten we dat na elke technologische revolutie, maar het viel steeds weer mee.

AI is duur en energieverblindend

- Waar veel critici weinig aandacht voor hebben is de enorme aanslag van AI op de aarde. Nu al is er een periode van uitbuiting en uitputting van bronnen van energie en water aangebroken. (Karen Hao)
- Het kan niet anders of dit dwingt uiteindelijk tot veranderingen in de energievoorziening. Hopelijk zal de geschiedenis oordelen dat de energietransitie van de 21ste eeuw nodig werd door de toenemende implementatie van AI, maar zover is het nog niet.

AI geeft mensen wat ze willen

- AI heeft het daardoor wel nodig dat mensen over hun menselijke conditie gaan nadenken en wel eerlijk:
- Harari's idee dat mensen individueel de waarheid willen horen over zichzelf en de wereld lijkt me daarvoor een onjuist uitgangspunt.
- Wat we nodig hebben, maar niet altijd willen, ligt voor een deel vast in wetten en regels. Deze zijn het gevolg van de pijnlijke ontdekking dat mensen op sommigen momenten beslissingen nemen of impulsief handelen op een manier die henzelf en anderen schaadt. Die vertragende en soms lastige weg van correctie wordt nu opgeheven om AI ruim baan te geven om de verlangens van mensen te bedienen. Kijk uit met wat je wenst, het kan werkelijkheid worden.